

pogojno nadaljevanje vojske.

Angleži skrivni.

Zli duh sedanje svetovne vojske je Anglija. Že davno bi imeli mir, ako bi Anglija ne vspodbujala Francije in Rusije, da vzdržita in nadaljujeta vojsko, in ako bi ne znala z denarjem in političnimi spletkarijami pridobivati vedno novih zaveznikov. Sedanjí car že od istega časa, odkar je odslovil zunanjega ministra Sasonova, ni nič prav zaupal Angliji. Minister Protopopov je bil leta 1916 v Londonu in ko se je vrnil, je v posvetovanjih pri carju poročal: „Anglija ni naš prijatelj. Anglija je na dnu svojega srca sovražnica Rusije in je za to nevarna. Anglija vojuje proti nam tih, skrit boj, ki meri na to, da bi mi postali poslušni služabniki angleške vlade.“ Pod vtisom teh besed je car Nikolaj odpustil Sasonova, ki je stal že popolnoma pod komando angleškega poslanika v Petrogradu, Buchanan. Ker je Buchanan izgubil vpliv v vladnih krogih, ga je iskal tem bolj v krogih svobodomiselnih poslancev. Njih voditelj Miljukov in Buchanan sta odslej delala skupaj politiko, katere cilj je bil, da se poveča vpliv svobodomiselnih večine v dumi in da se zmanjša moč carja in vlade. Njih politika se je končala sedaj z revolucijo. Miljukov je postal zunanji minister in je kot voditelj dumine večine v novi vladi najvplivnejša oseba. Anglija ima sedaj na Ruskem svojo vlado.

Voditelji revolucije.

Kot glavni voditelj ruske revolucije velja prof. Pavel Miljukov, ki je v dumi voditelj konstitucionalne (ustavne) demokratične stranke, katere pristaši se imenujejo po začetnicah k in d „kadeti.“ Hočejo svobodo v celem ustavnem življenju. Našim strankam primerjani so najbližje liberalcem in svobodomiselnim. Miljukov je veljal od nekdanj kot velik prijatelj Anglije in kot hud nasprotnik Avstrije in Nemčije.

Kot tih, skrit voditelj revolucije velja angleški poslanik v Petrogradu, Buchanan, ki je bil s carjevo okolico, posebno s carico nezadovoljen, ker se je vedno bolj nagibala k miru. Anglija je dobivala v sled njegovega rovanja vedno več vpliva med uradniki in generali. V vsakem uradu je imel svoje kupljene pristaše. Anglija ni samo ruskih financ nadzorovala, ampak tudi celo politično upravo. Le tako je bilo mogoče, da se je revolucija pričela razvijati popolnoma v angleškem smislu. Ali se bo tudi končala v njih smislu, je seveda drugo vprašanje.

Obenem s svobodomiselnimi strankami so se uprle tudi delavske stranke, seveda iz drugih vzrokov, da bi se končala vojska in da bi minilo pomanjkanje. Njih zastopnik v novi, začasni vladi je pravosodni minister, poslanec Kerenski. V dumi je leta 1915 pozival Kerenski rusko ljudstvo, naj organizira prekuojo. Delavske stranke bi rajše imele ljudovlado, nego pa carstvo.

Carjev značaj.

Car Nikolaj II. ni brihten človek. Nima niti veliko znanja, niti trdne volje. Kot carjevič je bil vzgojen v smislu, da sta samodržstvo in pravoslavje edina varna stebra ruskega carstva. Za to si je dal vse ljudske pravice le siloma izviti iz rok. Ljudstvo bi naj trpelo, delalo in molčalo, a postave bi naj dajala vlada in car. Toda to je nevdržljivo, čim večja postaja ljudska izobrazba. Potem se ne dajo ljudje le samo vladati, ampak hočejo tudi sovladati. Edino kar je bilo v tem položaju pri cesarju dobrega, je, da ni bil nasilen, ni bil tiran. Sicer bi že prišlo mnogo prepelj do takih temeljnih prevratov. Bivši ruski finančni minister Vite je pisal pred desetletji o carju Nikolaju II.:

„Sedanji car, slabič na prestolu, je neodločen, nebrizen in popolnoma nesposoben, da bi prijel krepko za vladne vajeti. Za to pripušča, da njegova iz nazadnjakov obstoječa okolica sama vlada in odločuje. Njegovi nasledniki, mogoče že on sam, bodo zaigrali prestol, to že lahko danes prerokujem. Kazen bo doletela carja Nikolaja II. in njegovo hišo, to je gotovo.“

Prerokovanje se izpolnjuje te dni.

Nikolaj II. je bil rojen kot sin carja Aleksandra III. dne 6. maja 1868 v Petrogradu. Po smrti svojega očeta je dne 20. oktobra 1894 nastopil vlado. Kmalu nato, dne 14. novembra 1894, se je poročil z Aleksandro Feodorovno, rojeno hesensko princezino Alice, ki mu je povzela štiri hčere in 1. 1904 prestolonaslednika Alekseja Nikolajeviča.

Mihael Aleksandrovič.

Veliki knez Mihael Aleksandrovič, kateremu so uporniki ponudili carstvo, je mlajši brat carja Nikolaja II. Rojen je bil dne 22. novembra 1878. Dne 16. oktobra 1911 ga je v dunajski ruski cerkvi nek srbski pop poročil z ločeno ženo Natalijo Wulfert, rojeno Serometerski. Rodila se je v Moskvi dne 27. junija 1880. Nekaj časa po poroki je dobila naslov: grofica Brasov. Veliki knez Mihael je bil nekaj časa s carjem sprt in je, pregnan s carskega dvora, živel v Šviciji in Parizu. Pozneje sta se brata zopet spravila. Politike se je pa Mihael zelo malo udeleževal.

Odpor carju zvestih.

Berolinska „Vossische Zeitung“ poroča, da se

je v nekaterih carju zvestih pokrajinah pričela protirevolucija. V pokrajinah Kursk, Poltava in Orel so množice kmečkega ljudstva korakale skozi vasi, ter so prepevale carsko pesem in klicale „Živijo car Nikolaj!“ Okraji Kaluga, Gerčakov in Poltava ter besarabski okraji so baje izjavili, da ne priznajo nove vlade. Izredno huda poročila prihajajo iz Turkestana. Generalni upravitelj Kuropatkin noče priznati nove vlade. Tudi poveljnik mesta Dvinsk, general Lvov, je baje odpovedal pokorščino novi vladi, enako tudi poveljnik trdnjave Sebastopol, katerega pa so vjeli. Ameriški časnikar Wiegand poroča, da je v Rusiji zraven tega že izbruhnila nova socialdemokratska protirevolucija. Razmere postajajo torej vedno bolj zamotane.

Vest o uporu v ruskih strelskih jarkih.

Iz Berolina poročajo o pojavih v ruskih strelskih jarkih: Da dogodki v Petrogradu niso ostali neznaní v ruskih strelskih jarkih, dokazujejo zadnje dni opazovani pojavi v ruskih strelskih jarkih. Opazovalo se je, da so prižigali kresove, streljali in prepevali ter se radovali. To so si naši, ki o petrograjskih dogodkih niso bili poučeni, tolmačili končno z zasedbo Bagdada. Zda se pa ve, da so ruski vojniki upor pozdravljali, upajoč, da se bliža konec te strašne vojske. Pričakovati je resnih dogodkov, dokler ne bodo ruske čete izvedele, da se mora po volji voditeljev revolucije vojska nadaljevati z vso silo in močjo.

Nasilja revolucionarjev.

Ko so revolucionarji postali gospodarji Petrograda, so napravili lov na zveste carjeve pristaše in na Nemce. Vojaki in prekučih so udirali v stanovanja in vleki neljube osebe v ječe. Ovaduštvo je cvetelo, da nikdar tako. Ako se je koga obdolžilo, da je nasprotnik nove vlade ali pa je prijatelj Nemcev, so ga kratkoma zvezali in vrgli v ječo. Revolucionarski odbor je imel natančni seznam petrograjskih nemških rodbin in carju Nikolaju zvestih Rusov. Od nedelje, dne 11. do četrtega, dne 15. marca so baje zaprlili do 12.000 oseb, postreljenih in ubitih pa je po poročilu lista „Politiken“ nad 800 Nemcev.

Ker carja ljubim . . .

V nedeljo, dne 11. marca, ponoči, ko so revolucijske čete udrele v petropavlovsko trdnjavo, se je na nekem trdnjavskega stoječim infanterijskim četovodja s svojimi 40 možmi branil kljub povelju, da se naj uda, cele tri ure. Revolucionarji so se konečno polastili trdnjave in so četovodjo zvezanega gnali pred novega trdnjavskega poveljnika. Poveljnik ga je rezko vprašal: „Zakaj si se ustavljal?“ — „Ker carja ljubim in mu hočem ostati zvest.“ — Ker se četovodja ni hotel odpovedati zvestobi do starega carja, so ga revolucionarni častniki ustrelili.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti je bil dne 15., 16. in 17. t. m. hud artilerijski ogenj. Italijani so dne 16. marca napadli naše postojanke pri Kostanjevici, a niso ničesar dosegli. Na tirolskem bojišču se vrste manjši spopadi. Ob švicarski meji so se naši polastili 3300 metrov visoke gore Hohe Schneid. — V Italiji nastaja nezadovoljnost z vlado, ki noče poslušati glasov, kateri zahtevajo mir, vedno večja.

Naša zmaga na 3300 m visoki gori.

Na praznik sv. Jožefa proti polnoči je majhen oddelek naših čet ob švicarski meji se polastil 3300 m visoke gore Hohe Schneid. Naši so tedne in tedne vrtali skozi debelo ledeno plast več sto metrov dolg predor in so omenjeno noč vrh gore, na kateri je bila blizu 100 mož broječa italijanska posadka, z mino spustili v zrak in na to zasedli goro, katere obvladuje širne pokrajine proti jugu. Gora leži 5 km na italijanskih tleh.

Italija bo posnemala Rusijo.

Švicarski listi pišejo, da se pripravljajo v Italiji slični dogodki, kakor v Rusiji pred izbruhom revolucije. Po vseh italijanskih mestih vre in vlada velika nezadovoljnost, ker so že začeli prav počasi odmerjevati razna živila, kojih uvoz je vsled P-čolnov skorodane popolnoma ustavljen. Ropi in tatvine se v deželi strahovito množijo. Vsa znamenja kažejo, da bo prišlo v Italiji v prihodnjem mesecu do velikih notranjih nemirov. Italija je podobna velikemu, smodnikom napolnjenemu sodu. Treba le iskric in vse zleti v zrak.

Zelja po miru v Italiji.

V italijanski zbornici je prišlo dne 16. marca do burnih prizorov. Poslanci Crespi, Modigliani, Ferreri in drugi so ponovno zahtevali, naj se vlada izrazi, kako stališče zavzema glede miru. Modigliani je dne 18. marca še posebej povdarjal, naj vlada ne tira vojske tako daleč, da bi bilo še le leta 1918 upati na mir. Ako se mir že letos ne sklene, bo Italija gospodarsko popolnoma uničena. Zunanji minister

Sonnino je rekel, da Italija radi tega ni mogla ostalim četverospornim državam priporočati, da bi pričele z mirovnimi pogajanjimi, ker Nemčija ni marala naznaniti svojih natančnih mirovnih pogojev. Iz poročil, ki prihajajo iz Italije, je razvidno, da je večina ljudstva za skorajšnji mir.

Na drugih bojiščih.

Rusko bojišče: V gozdnatih Karpatih, pri Stanislavu in ob Stohodu v Voliniji so se zadnje dni naši nekaterokrat nekoliko spopadli z Rusi, a do večjih bojev ni prišlo. Vse z napetostjo čaka, kako se bodo razvili notranji dogodki v Rusiji.

Rumunsko bojišče: Francoski, ruski in angleški častniki so rumunsko armado v južni Rusiji urili in preustrojali cele tri mesece. Zbrali so baje 150.000 do 200.000 za boj sposobnih Rumunov. To armado mislijo pod vodstvom francoskih častnikov meseca aprila poslati reševati po naših armadah zasedeno Rumunijo. Sicer pa je sedaj skoro na celi rumunski fronti mir.

Francosko bojišče: Na francoskem bojišču živahni boji od morské obali Notri do Verduna. Nemci so v Flandriji med mestom Aras in reko Oiso prostovoljno in neopaženo izpraznili kos zasedenega ozemlja in so na ta način skrajšali svojo fronto za 70 km. Izpraznjeno ozemlje so zasedle angleško-francoske čete. Angleško in francosko časopisje je mnenja, da se pripravljajo Nemci na velikopotezno ofenzivo ob francosko-lotarinški meji.

Macedonsko bojišče: Na celi črti med jezerom Ohrida in Dojranskim jezerom se bijejo že 14 dni srčiti boji. Francoske čete napadajo naše postojanke pri jezerih Ohrida, Prespa, severno od Bitolja, ob reki Črni in pri Dojranu z izredno ljuto stjo. Kljub premoči je sovražnik severno od Bitolja napredoval samo za nekaj kilometrov. Imel je velike izgube. Glavni cilj napadov sovražne armade je sedaj mesto Prilep, ki leži severovzhodno od Bitolja.

Turška bojišča: V Mezopotamiji se še Turki, kakor pravijo angleška poročila, vedno umikajo pred angleško armado. — V Egiptu baje zbirajo Angleži močno armado. — Na Kavkazu so se ob Črnem morju razvili živahni boji med Rusi in Turki.

Skrb za obdelovanje polja na Štajerskem.

V zadnji seji c. kr. Kmetijske družbe se je posvetovalo radi obdelovanja polja. Namestnika je poverila vodstvo vseh tozadevnih priprav deželnemu uradniku prof. dr. Thalmayr-ju, ki je znan strokovnjak v poljedelstvu. Poročal je o celem načrtu, po katerem bi se dalo uvesti vspešno obdelovanje in njeno nadzorovanje.

Glavno načelo bo, da se kmetom in kmetičam povsod gre na roko z nasveti in dejanski. Torej je treba biti z ljudmi vedno v stiku.

Dr. Thalmayr-ju, ki vodi pri namestniji gospodarski deželno-žetveni urad, bode ob strani deželni gospodarski svet, ki že obstaja; v njem je že g. poslanec Pišek kot član. Kmetijska družba je še odposlala v njega tri člane, med njimi deželnega odnika g. dr. Verstovška. Ta urad bode nadziral delovanje žetvenih komisij in komisarjev, bode skrbel za pravilno razdeljevanje žita za seme, bode posredoval glede delavskih moči in zlasti branil in ščitil interese gospodarstva in kmetijstva. Nadalje bode vodil statistiko obdelanega polja kolikor mogoče točno, da ne pride oblast do takih brezpomembnih številk, kot prejšnja leta. Skrbel bode, da se obdela polje, ki je res primerno za setev; veliko pozornost bode posvetil obdelovanju vrtov v bližini mest in industrijskih krajev. Ob času žetve se bode uredilo, da se podeli ljudem povsod strojev; oskrboval bode za stroje potrebno olje in bencinol. Urad se že sedaj trudi, da bi prišlo v deželo več umetnega gnoja.

Žetvene komisije bodo še zanaprej; samo jih organizira urad tako, da bodo zares morale delovati. Za vsako okrajno glavarstvo se izvoli okrajna žetvena komisija treh do štirih mož. Te komisije bode vodil strokovnjak, ki bode zaprisežen. V slovenskem delu Štajerske bodejo imenovani za Celje g. Goričan, za Konjice g. Zupanc, za Ljutomer g. Puklavec, za Maribor g. Petrovan, za Ptuj g. Belle, njegov namestnik g. Rudl, za gornjegrajski okraj g. Goričan, za Slovenjgradec g. Jelovšek, za Brežice g. dr. Leušner, njegov namestnik za kozjanski okraj g. Belle. Mogoče se še spremeni nekoliko ta določba glede oseb in okrajev.

Ti zapriseženi strokovnjaki bodo vodili vso praktično delo in stavili deželnemu uradu vse zahteve, ki jih opazijo v raznih okrajih. Na te se naj obracajo v zaupanju vsi poljedelci, jih prosijo od pomoči v vseh zadevah, ki se tičejo obdelovanja polja. Skupnimi močmi se bo dosegla obilna žetev, katero naj blagoslovi ljubi Bog, da bodemo vstrajali v tej vojski proti sovražnikom, ki nas hočejo izstradati.